

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิต
ศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นลินี จากรุกานุจันกิจ

รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. วรพิทย์ มีมาก	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดำรงค์ รัตนพุกษ์	กรรมการ
อาจารย์ไพรัช ตระการศรินทร์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย คือ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยภายนอกและภายในที่มีผลต่อการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ (2) เพื่อศึกษาวิเคราะห์หากกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับทิศทางการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปัจจัยภายนอกของมหาวิทยาลัยได้แก่ เทคโนโลยี, ความต้องการของตลาดแรงงาน, รัฐบาล, กฎหมาย, ทุนวิจัย, ทุนวิจัยมหาวิทยาลัย, สภาพเศรษฐกิจ และ คู่แข่งขัน เป็นต้น ปัจจัยภายในของมหาวิทยาลัยได้แก่ จุดมุ่งหมาย/เป้าหมายที่ชัดเจน, หลักสูตรที่เปิดสอน, บุคลากรฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการ, งานวิจัย, การประชาสัมพันธ์, สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน, งบประมาณ เป็นต้น

ประชากรตัวอย่างของการศึกษา ถูกคัดเลือกโดยกระบวนการสุ่มตัวอย่างดังนี้ ขั้นแรก หลักสูตรจำนวน 8 หลักสูตรถูกคัดเลือกผ่านการสุ่มตัวอย่างแบบ 3 ชั้นภูมิ, การสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย และคณะกรรมการที่ถูกแต่งตั้งโดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ให้มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจำนวน 89 ท่าน ถูกคัดเลือกโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ขั้นต่อไปจะทำการสอบถามกลุ่มตัวอย่างเพื่อค้นหาปัจจัยภายนอกและภายในของ การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาจัดกลุ่มและแปลงข้อมูลเป็นรหัสตัวเลข และจะวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา, การวิเคราะห์ปัจจัย และการวิเคราะห์แคนนอนนิคัล เพื่อค้นหาปัจจัยภายนอกและภายในที่สัมพันธ์ต่อการจัดการบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คุ้ปัจจัยที่มีความสอดคล้องกับนโยบายในแผนพัฒนาการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) มากที่สุดจะถูกเลือกมาสร้างกลยุทธ์

คู่มือจัดที่ได้ นำมาสร้างกลยุทธ์ได้ 2 ระยะคือ

1. กลยุทธ์ระยะปานกลาง ได้ถูกสร้างภายใต้การกิจลักษณะ 5 ข้อ คือ

การกิจที่ 1 พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและความเป็นเลิศทางวิชาการ

วัตถุประสงค์ 1.1 พัฒนาศักยภาพทางการศึกษา ค้นคว้าวิจัยในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

กลยุทธ์ (1) ให้สถาบันวิจัยมีส่วนร่วมในการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

การกิจที่ 2 ด้านการขยายโอกาสการเข้าสู่การศึกษาระดับอุดมศึกษาและความเท่าเทียมกันของโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์ 2.1 ขยายโอกาสทางการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไปยังส่วนภูมิภาคของรัฐในการสนับสนุนการศึกษาระดับสูง

กลยุทธ์ (1) ขยายโอกาสทางการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไปยังส่วนภูมิภาคโดยเฉพาะในเขตการศึกษานานาชาติเนื่อ

กลยุทธ์ (2) ขยายการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้ตอบสนองกับความต้องการของประเทศ

การกิจที่ 3 ด้านประสิทธิภาพการบริหารอุดมศึกษาและระบบการตรวจสอบ

วัตถุประสงค์ 3.1 พัฒนากลไกการบริหารบประมาณให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นเพื่อเป็นรากฐานการพัฒนา

กลยุทธ์ (1) สร้างระบบการบริหารบประมาณที่สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

กลยุทธ์ (2) พัฒนา ปรับปรุงกลไกการบริหารงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์ 3.2 พัฒนาระบบการบุคคลของมหาวิทยาลัยทั้งในฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการ เพื่อความมีคุณภาพในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

กลยุทธ์ (1) พัฒนาความรู้ทางวิชาการและทักษะทางวิชาชีพของบุคลากรให้ก้าวหน้าและทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน

กลยุทธ์ (2) จัดหาอุปกรณ์และเทคโนโลยีทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

การกิจที่ 4 ด้านผลผลิตของอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม
ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพและทันการ

วัตถุประสงค์ 4.1 มุ่งผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาให้มีคุณสมบัติและปริมาณ
ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน

กลยุทธ์ (1) ทบทวน ปรับปรุงหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาให้สอดคล้องกับความ
ต้องการของผู้ใช้งาน

กลยุทธ์ (2) เปิดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาตามความต้องการของประเทศ

วัตถุประสงค์ 4.2 ขยายบทบาทของมหาวิทยาลัยโดยการให้บริการทางวิชาการ
แก่สังคมมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสังคมและประเทศ

กลยุทธ์ (1) สนับสนุนงานบริการวิชาการแก่ชุมชน ทั้งในส่วนที่ให้เปล่าแก่ผู้ด้อย¹
โอกาส และในส่วนที่มีรายได้

การกิจที่ 5 ด้านความเป็นสากลของอุดมศึกษาไทยและการเปิดสู่ภูมิภาค

วัตถุประสงค์ 5.1 ยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

กลยุทธ์ (1) จัดการเรียนการสอนให้มีความเป็นสากลมากขึ้น

วัตถุประสงค์ 5.2 ขยายการให้บริการแก่สังคมไปสู่ประเทศเพื่อนบ้าน โดยอาศัย²
อุปกรณ์การสื่อสารและเทคโนโลยีอันทันสมัย

กลยุทธ์ (1) ขยายขอบเขตการให้บริการจากชุมชนไปยังสังคมสู่ประเทศเพื่อน
บ้าน

2. กลยุทธ์ระยะยาว

กลยุทธ์ (1) การขยายการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อตอบสนอง
นโยบายของรัฐบาลที่สนับสนุนการศึกษาระดับสูงโดยการเปิดสอนสาขา
วิชาที่ตอบสนองกับความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม

กลยุทธ์ (2) เร่งขยายการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาให้มีมาตรฐานเทียบ
เท่ามาตรฐานสากล ขณะเดียวกันเร่งพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารการ
จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อเสนอแนะของการศึกษาในครั้นนี้คือ

1. ในการดำเนินการภารกิจหลัก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ควรดำเนินการภารกิจที่ 4 ใน
ลำดับแรก เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีทั้งโอกาสภายนอกและจุดแข็งภายใน ในการดำเนินการ อีกทั้ง
นโยบายล้วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยเอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย

2. สำหรับกลยุทธ์ระยะยาว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ควรเลือกดำเนินการในกลยุทธ์ที่หนึ่ง
ก่อน ซึ่งกลยุทธ์นี้ถูกสร้างขึ้นจากโอกาสและจุดแข็งของมหาวิทยาลัย การดำเนินงานจะสามารถ

กระทำได้ทันที ในขณะที่กลยุทธ์ที่สอง สร้างขึ้นจากการหาประโยชน์จากโอกาสภายนอก ขณะเดียวกันก็เร่งแก้ไขจุดอ่อนของมหาวิทยาลัยให้กลายเป็นจุดแข็ง ซึ่งมหาวิทยาลัยจะต้องเสียเวลา ทรัพยากรและงบประมาณในการดำเนินการ จึงควรพิจารณาเลือกเป็นอันดับสอง.

Thesis Title Strategic Management for Graduate Studies of Chiang Mai University

Author Miss. Nalinee Jarukanjanakit

M.P.A. Master of Public Administration

Examining Committee :

Assoc.Prof. Dr. Worapit Meemak Chairman

Assist.Prof. Damrong Ratanaphrucks Member

Lecturer Pirat Trakarnsirinont Member

Abstract

The purpose of this study are (1) to search the internal and external factors affecting graduate study administration of Chiang Mai University and (2) to discover an appropriate strategy for coping with the management of graduate study.

The considerable external factors included technological development , labour market demand , government , laws , the Ministry of University affairs , economic conditions and competitors.

The internal factors to be analyzed are definite goals and objectives , study programmes , administrative and academic staffs , research works , public relation , facilities and budget.

Sampling populations designed for the study were obtained by a process of probabilistic sampling. First, 8 study programmes were selected through three-stage stratified , random sampling ; then 89 members of the university appointed graduate administrative boards were chosen by simple random sampling. The next step was to survey the randomly selected members for obtaining the external and internal factors through reliability , tested questionnaire. Collected data were categorized , coded and analyzed through descriptive statistics , Factor Analysis and Canonical Analysis in order to search a common external and internal factors relating to graduate study administrating Chiang Mai University . The common factors congruent with the university policy in the 8 th Chiang Mai University Educational development plan (1997-2001) will be selected.

Two period strategies are constructed from the common factors as follows:

1. The medium-range strategies. They are constructed under 5 underlying missions.

Mission 1 Developing the educational quality standard and academic excellence.

Objective 1.1 To develop education and research potential at the graduate study.

Strategy 1 To fetch the research institution involved in the graduate programme.

Mission 2 Expanding attainable opportunities and to equalize educational opportunities for studying at the higher education.

Objective 2.1 To expand graduate study opportunities to a regional part as a government higher education support policy.

Strategy 1 To expand graduate education opportunities to a region with emphasis on the northern part.

Strategy 2 To expand graduate education programme corresponding to the nation needs.

Mission 3 The effectiveness of higher education administration and the auditing system.

Objective 3.1 To development higher efficiency of financial management mechanism as the base for self-reliance.

Strategy 1 To establish a financial management system congruent with graduate administration plan.

Strategy 2 To develop and improve the flexibility of the operation.

Objective 3.2 To develop an administrative and academic personnel of the university for assuring graduate study quality.

Strategy 1 To progressively develop knowledge and professional skills of staffs for managing the education responsible to social needs and labour market demand.

Strategy 2 To provide modern technological equipments applicable for graduate study programmes.

Mission 4 Developing the higher education outputs, both quantity and quality , coincident with the social needs.

Objective 4.1 To develop quantity and quality of graduate students to meet the market needs.

Strategy 1 To review and improve the graduate curricular correspondable to labour market.

Strategy 2 To open the graduate programmes following to the country needs.

Objective 4.2 To extend University's role for social and national development through academic services.

Strategy 1 To support academic services to the community both profitable and non-profitable.

Mission 5 Globalizing of higher education of Thailand.

Objective 5.1 To upgrade the graduate education standard.

Strategy 1 To increasingly internationalize graduate programmes.

Objective 5.2 To extend community services to the neighbouring countries by means of modern technological and communication devices.

Strategy 1 To expand the extent of community services to the neighbouring countries.

2. The Long-range strategies.

Strategy 1 To extend the graduate programmes respondable to the government higher education support policies through providing programmes coincident with social and labour market needs.

Strategy 2 To expeditiously improve graduate education equivalent to international standard coupled with acceleratively developing efficiency of graduate study management.

Recommendation.

1. As the 5 underlying missions , Chiang Mai University should undertake the forth mission at first because the university has external opportunities and internal strengths coincident with it. Furthermore , most of the university policy provide a good opportunity to achieve the target.
2. For the long-range strategies , Chiang Mai University should prefer the first strategy which is constructed from the strengths and opportunities of the university to the second which is created in order to overcome weaknesses by taking advantages of opportunities of the university. To implement the second strategy makes the university require more time , resources and budget.